

Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

[Signature] Сергєєнко О.М.

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНЕ ФОРТЕПІАНО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ - 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)»

Розробник: Ян І. М. – кандидат мистецтвознавства, викладач вищої кваліфікаційної категорії, доцент кафедри «Мистецтво співу», КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні

Кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від «20» листопада 2019 р.

Завідувач кафедри А. І. Кочерга

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом													
	Денна форма навчання							Заочна форма навчання						
Кількість кредитів ЄKTS – 10	Рік підготовки: 1, 2, 3, 4							Рік підготовки: 1, 2, 3, 4						
Загальна кількість годин – 300	201 аудит. год.							60 аудит. год.						
Кількість модулів – 7	Семестри:													
Аудиторних годин для денної форми навчання: 201 год. Аудиторних годин для заочної форми навчання: 60 год.	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
	Аудиторні індивідуальні заняття													
	32	42	32	42	16	21	16	10	10	10	10	7	7	6
	Практичні (семінарські):													
Самостійна робота студента. Денна форма навчання: 99 годин Заочна форма навчання: 240 годин	–							–						
Вид підсумкового контролю: Сольний виступ, усне опитування.	Лабораторні:													
	–							–						
Форма підсумкового контролю. Денна форма навчання: 3, 5, 7 семестри – іспит 2, 4 семестр – диф. залік Заочна форма навчання: 3, 5, 7 семестри – іспит 2, 4 семестр – диф. залік	Самостійна робота:													
	99 год.							240 год.						
	13	16	13	16	13	16	12	31	39	31	39	31	39	30

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розвиток інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок з метою виховання висококваліфікованого фахівця, що здатен демонструвати високий рівень музично-виконавської культури, уміння застосовувати набуті знання у майбутній виконавській, науково-дослідницькій та музично-педагогічній діяльності.

Предмет навчальної дисципліни входить до комплексу спеціальних дисциплін та включає вивчення проблематики феномену музичного мистецтва, методів створення та реалізації інтерпретації музичних творів, розвиток інструментально-виконавської майстерності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Загальне фортепіано» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1).
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4).
- Здатність вчити і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9).

Фахові:

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності (ФК 1).
- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (ФК 3).
- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (ФК 6).
- Здатність оперувати професійною термінологією (ФК 11).
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві (ФК 18).

Завдання дисципліни: засвоєння термінології музичного мистецтва, його понятійно-категоріального апарату; розвиток навичок структурно-тематичного, художньо-виконавського аналізу музичних творів; засвоєння інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок, необхідних для втілення художнього задуму твору у виконавському процесі; виконання інструментальних творів різних стилів та жанрів; розвиток музично-виконавської культури та естрадно-артистичної витримки в процесі роботи над музичним репертуаром; формування пізнавального інтересу до інструментального мистецтва.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» є паралельне опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 12 Спеціальний клас. Сольний спів

ОК 14 Теорія музики

ОК 16 Гармонія і поліфонія

ОК 17 Аналіз музичних творів

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, належний рівень виконавської майстерності, музично-виконавської культури під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати та реалізовувати його художню інтерпретацію у виконавській діяльності.	ПРН 5
Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Загальне фортепіано»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, належний рівень виконавської майстерності, музично-виконавської культури під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати та реалізовувати його художню інтерпретацію у виконавській діяльності.	ПРН 5
Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» студенти повинні *знати*:

- термінологію музичного мистецтва;
- специфіку взаємозв'язків та взаємозалежностей між музично-теоретичними та практичними заняттями;
- стильові та жанрові особливості фортепіанної музики;
- художньо-виконавські особливості інструменту;
- прийоми та методи інструментально-технічного розвитку;
- етапи роботи над музичними творами;
- засоби виконавської інтерпретації художнього образу;
- специфіку індивідуальної та спільної роботи в ансамблі;
- основні принципи читання нот з аркуша;
- фортепіанний репертуар;
- методичні аспекти підготовки до концертного виступу.

вміти:

- демонструвати належний рівень володіння інструментально-технічними, інтерпретаторськими вміннями та навичками;
- здійснювати самоаналіз власного виконання;
- вміти визначати та працювати над технічними недоліками гри;
- демонструвати вміння та навички культури звуковидобування, педалізації;
- створювати та реалізовувати художню виконавську інтерпретацію музичних творів;
- використовувати практичні та теоретичні знання в процесі читання нот з аркуша;
- володіти вміннями та навичками акомпанементу, гри в ансамблі;
- здійснювати репетиційну роботу над програмовими музичними творами;
- демонструвати високий рівень музично-виконавської культури та навички естрадно-сценічної витримки;
- застосовувати отримані базові фахові знання для творчого дослідницького підходу у майбутній музично-педагогічній діяльності.

Навички soft skills:

- Навички самоорганізації.
- Презентаційні навички.
- Здатність оволодівати сучасною інформацією.
- Демонструвати критичне мислення.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: контрольне заняття, залік, іспит, що передбачає виконання сольної програми. Також оцінюванню підлягає:

- систематичність та активність роботи на індивідуальному занятті;
- перевірка виконання студентом самостійної роботи;
- перевірка зошиту з дисципліни «Загальне фортепіано».

Вимоги до сольного виступу

Кількість програмних творів для вивчення у кожному семестрі залежить від успішності опанування студентом інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок.

Обов'язковим є:

I семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: поліфонічний твір, етюд, кантілена п'єса, ансамбль (ДФН, ЗФН).

II семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: твір крупної форми, етюд, п'єса українського композитора, ансамбль або акомпанемент (диференційований залік ДФН, ЗФН).

III семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: поліфонічний твір, етюд, п'єса кантіленного або віртуозного характеру, акомпанемент (іспит ДФН, ЗФН).

IV семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на модульний контроль: твір великої форми, етюд, п'єса кантіленного або віртуозного характеру, ансамбль (диференційований залік ДФН, ЗФН).

V семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: поліфонічний твір, етюд, п'єса кантіленного або віртуозного характеру, ансамбль або акомпанемент (іспит ДФН, ЗФН).

VI семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: твір крупної форми, етюд, п'єса кантіленного або віртуозного характеру, ансамбль (ДФН, ЗФН).

VII семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які на семестровий модульний контроль: твір крупної форми, етюд, п'єса кантіленного або віртуозного характеру, акомпанемент. Також на іспиті студент повинен відповісти на теоретичні питання (іспит ДФН, ЗФН).

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік, іспит).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Бали за темою	Критерії оцінювання
5	При виконанні музичних творів студент демонструє артистизм, високий рівень музично-виконавської культури, уміння та навички відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. Аналізує програмові твори з приналежністю їх до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. Вільно володіє музичною термінологією. Систематично, виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Загальне фортепіано». Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.
4	При виконанні музичних творів студент впевнено відтворює напам'ять текст, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, штрихи, аплікатура, педалізація). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, метро-ритмічна, художня цілісність). Однак, має несуттєві недоліки при виконанні (технічні, метро-ритмічні). Самостійно аналізує програмові твори з визначенням доби, стилю, жанру, драматургічних особливостей, будови форми та художнього змісту. На належному рівні володіє музичною термінологією. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної

	роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.
3	Студент при виконанні програмових музичних творів напам'ять має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить виразно виконує штрихи та динаміку. Художній зміст твору передає частково. Теоретичний матеріал тем, музична термінологія засвоєні фрагментарно. Програмові вимоги виконує не у повній мірі. Несистематично, на задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі має записи у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано». Низький рівень музично-виконавської культури.
2	Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів, динаміки, педалізації. Відсутня музично-виконавська культура. Не виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Відсутній зошит з дисципліни «Загальне фортепіано». Музична термінологія не засвоєна.
1	Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів, фразування, динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, припускається метро-ритмічних помилок. Музичною термінологією не володіє. Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Не готується до занять, програмові вимоги не виконує. Відсутній зошит з дисципліни «Загальне фортепіано».
0	Студент не виконує завдання самостійної та аудиторної роботи. Не знає тексту творів програмного репертуару. Відсутній зошит з дисципліни «Загальне фортепіано». Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Програмові вимоги не виконує.

Ведення зошиту з дисципліни «Загальне фортепіано»

В зошиті з початкової дисципліни «Загальне фортепіано» студенти конспектують основний зміст тем індивідуальних занять, відомості про приналежність творів до певної доби, стилю, жанру. Разом з тим, аналізують будову музичної форми, особливості драматургії та художнього змісту творів програмового репертуару. Зазначена робота дозволяє у повній мірі зрозуміти та осягнути художній зміст творів, визначити виконавські завдання, шляхи інтерпретації художнього образу творів. Також, під час виконання самостійних завдань студенти аналізують переглянуту мистецьку подію, фіксують власні враження від прослуховування. У такий спосіб самостійна робота сприяє вихованню художньо-естетичного смаку та високого рівня музично-виконавської культури.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
Денна та заочна форма навчання**

Модуль 1														
Змістовий модуль 1														
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Разом за темами	Поточний контроль	Семестровий контроль	Зошит з дисципліни	Додаткові	Штрафні	Всього
Аудиторні Індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35			5			
Сума балів								70						100

Модуль 2														
Змістовий модуль 2														
	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Разом за темами	Поточний контроль	Семестровий контроль	Зошит з дисципліни	Додаткові	Штрафні	Всього
Аудиторні Індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	5	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35			5			
Сума балів								70						100

Модуль 3													
Змістовий модуль 3													
	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисциплін	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 4													
Змістовий модуль 4													
	Т 21	Т 22	Т 23	Т 24	Т 25	Т 26	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисциплін	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 5													
Змістовий модуль 5													
	Т 27	Т 28	Т 29	Т 30	Т 31	Т 33	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисциплін	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 6**Змістовий модуль 6**

	Т 33	Т 34	Т 35	Т 36	Т 37	Т 38	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисциплін	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 7**Змістовий модуль 7**

	Т 39	Т 40	Т 41	Т 42	Т 43	Т 44	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисциплін	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

В таблицях показана максимальна кількість балів, яку може отримати студент за види робіт наприкінці модуля.

T1, T2 ... T7 – теми занять.

Підсумковий семестровий (модульний) контроль знань студентів

Підсумковий семестровий контроль проводиться з метою визначення рівня засвоєння інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок, теоретичного змісту тем, зростання рівня фахової майстерності у студентів. Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі заліку, або іспиту, на яких студент виконує твори програмного репертуару. Контроль відбувається у присутності викладачів кафедри (залік) та екзаменаційної комісії (іспит). Семестрова оцінка виставляється за умови

виконання студентом всіх видів робіт, передбачених робочою навчальною програмою та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Додаткові бали:

5 балів отримують студенти, які відвідали мистецьку подію (оперну, музично-драматичну виставу, концерт інструментальної музики), здійснили змістовний фаховий аналіз, зафіксований у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано».

4 бали отримують студенти, які у мережі Internet переглянули мистецьку подію (оперну, музично-драматичну виставу, концерт інструментальної музики), здійснили змістовний фаховий аналіз, зафіксований у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано».

Штрафні бали (використовуються викладачем виключно з виховною метою). Студенти позбавляються :

5 балів – прийшли на індивідуальне заняття без нот творів програмного репертуару.

4 балів – прийшли на індивідуальне заняття без записів виконаних завдань з самостійної роботи у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано».

Критерії семестрового оцінювання знань студентів

Кількість балів	Критерії оцінювання
13 -15	На індивідуальних заняттях студент виявляє творчу активність, зацікавленість. При виконанні програми демонструє високий рівень інструментально-технічних умінь та навичок, артистичність, свободу піаністичного апарату, культуру звуковидобування, здатність до художньої інтерпретації творів. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Демонструє навички самоаналізу, вміє визначати недоліки власного виконання та засоби їх подолання. У зошиті у наявності завдання в повному обсязі. Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.
10 - 12	На заняттях студент демонструє творчу активність, зацікавленість. При грі творів вірно відтворює авторський текст (відповідний темп, аплікатура, штрихи, фразування, динаміка). Виразно передає характер твору (динамічний розвиток, художня, композиційна цілісність твору). Володіє культурою звуковидобування, навичками художньої інтерпретації. Однак, при виконанні творів присутні деякі інструментально-технічні недоліки (м'язовий затиск, напруженість). Демонструє музично-аналітичні навички. Вміє визначати недоліки

	власного виконання та засоби їх доопрацювання. В зошиті у наявності всі записи зроблені під час аудиторних занять, завдання самостійної роботи містять незначні недоліки. Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.
7 – 9	Загалом студент демонструє засвоєння інструментально-технічних навичок згідно вимог навчальної програми, але при виконанні має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить точно виконує штрихи та динаміку, має затиски піаністичного апарату. Рівень складності програмних творів відповідає програмним вимогам. В цілому володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну, але недостатньо вичерпну відповідь на теоретичні питання, припускається помилок. Несистематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі записи у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано». Має виконавську культуру.
4–6	Студент виконує завдання аудиторної та самостійної роботи на задовільному рівні. При виконанні програми припускається суттєвих аплікатурних, технічних метро-ритмічних помилок. Не точно виконує штрихи, фразування та динаміку. Художній зміст передає частково. Має інструментально-технічні недоліки (м'язовий затиск, напруженість, артикуляційна неточність). Загалом володіє теоретичним матеріалом. Під час самоаналізу частково визначає недоліки гри. В зошиті у наявності записи, зроблені під час аудиторних занять, самостійна робота виконана з помилками і достатньо фрагментарно. Виконавська культура на досить низькому рівні.
1 – 3	Студент відтворює музичний текст з суттєвими метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Відсутня культура звуковидобування, форсований звук, звукова нерівність, затиски піаністичного апарату. У відповідях припускається суттєвих помилок. Музична термінологія не засвоєна. Відсутній зошит з дисципліни «Загальне фортепіано». Відсутня виконавська культура.
0	Не виконав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний та підсумковий контроль з подальшим переведенням в національну та 100-бальну шкалу.

Критерії підсумкового (модульного) семестрового оцінювання знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90-100	5 Відмінно	A	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє артистизм, інструментально-технічну майстерність, уміння та навички відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. Систематично працює над розвитком та удосконаленням виконавської техніки. Ґрунтовно аналізує програмові твори з приналежністю їх до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, дає вірні відповіді на запитання. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни. Вільно володіє музичною термінологією. Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
82-89	4 Добре	B	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє добрий фаховий рівень засвоєння інструментально-технічних умінь та навичок, впевнено відтворює напам'ять текст, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура, фразування, динамічний розвиток, художня, композиційна цілісність твору). Проте, при виконанні має деякі несуттєві недоліки (технічні, метро-ритмічні). Самостійно аналізує програмові твори з визначенням доби, стилю, жанру, будови форми, драматургічних особливостей та художнього змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, надає змістовні відповіді на поставлені питання, однак допускається незначних помилок. На належному рівні володіє музичною термінологією. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Загальне фортепіано». Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>

74-81	3 Задовільно	Е Загалом студент демонструє засвоєння інструментально-технічних навичок згідно вимог навчальної програми, але при виконанні має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить точно виконує штрихи та динаміку, має затиски піаністичного апарату. Рівень складності програмних творів відповідає програмним вимогам. В цілому володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну, але недостатньо вичерпну відповідь на теоретичні питання, припускається помилок. Несистематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі записи у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано». Має виконавську культуру.
60-66		D При виконанні програми студент частково демонструє засвоєння інструментально-технічних навичок. Відтворює музичний текст з текстовими помилками (аплікатурними, технічними, метро-ритмічними), має неточне фразування, затиск піаністичного апарату. Художній зміст твору передає частково. Має поверхову уяву про зміст теоретичного матеріалу. Недостатньо розкриває зміст теоретичних запитань. На задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі (менше половини) має записи у зошиті з дисципліни «Загальне фортепіано». Частково володіє музичною термінологією. Виконавська культура на низькому рівні.
35-59	2 Незадовільно	FX Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Не виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Відсутній зошит з дисципліни «Загальне фортепіано». Музична термінологія не засвоєна. Відсутня музично-виконавська культура.
0-34		F Не виконав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни.

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Основи виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Робота над піаністичним апаратом.

Тема 1. Формування навичок роботи над технічним репертуаром. Засвоєння основних аплікатурних принципів виконання гам С, а, G, e. Розвиток рухомоторних навичок. Види штрихів. Гра гам у прямому та протилежному русі, тризвучних акордів, вправ з використанням основних артикуляційних прийомів *non legato*, *legato*, *staccato* з різними динамічними та ритмічними нюансами. Робота над незалежністю пальців, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, артикуляційною точністю, свободою піаністичного апарату. Розвиток активного слухового контролю.

Тема 2. Класифікація видів фортепіанної техніки. Формування основних рушійно-технічних навичок роботи над етюдами. Класифікація видів фортепіанної техніки. Вивчення етюдів на різні види техніки. Вивчення закономірностей аплікатурних принципів та технічних позиційних послідовностей. Робота над аплікатурною та артикуляційною точністю виконавських прийомів. Активізація слухового контролю для досягнення автоматизації піаністичних рухів.

Тема 3. Засоби музичної виразності в інструментальних творах. Визначення ролі засобів музичної виразності для розкриття художнього образу музичного твору. Вивчення структурних компонентів комплексу музичної виразності: мелодії, гармонії, фактури, метро-ритму, фразування, артикуляції, штрихів, динаміки.

Тема 4. Звуковидобування. Технічні прийоми роботи над звуком. Основні принципи звуковидобування. Загальна свобода піаністичного апарату, відчуття ваги вільної руки, свобода першого пальця, пластична та активна кисть, силові градації звуку. Підбір вправ на звуковидобування різних видів туше. Засвоєння музичної термінології.

Тема 5. Різновиди поліфонічної форми. Робота над поліфонією. Вивчення особливостей різновидів поліфонічної форми: фуги, фугети, інвенції, фугато, прелюдії, канону. Ознайомлення з контрастними та імітаційними типами поліфонії. Засвоєння методів роботи над поліфонічним твором: сольфеджування, інтонаційно тембральна гра голосів, гра з педагогом на одному чи двох інструментах, з'єднання голосів зі збереженням тембральної індивідуальності. Розвиток активного слухового контролю.

Тема 6. Робота над кантиленними творами. Прийоми опанування штриха legato. Специфіка роботи над кантиленними п'єсами. Опанування прийомів звуковидобування співучого legato як основи кантилени. Підбір вправ для набуття навичок вокального співу фрази на legato, одним цілісним рухом. Робота над виразністю інтонування, фразуванням, педалізацією, цілісністю форми, розкриттям художнього образу кантилени.

Тема 7. Формування навичок читання нот з аркуша, ансамблевої гри. Засвоєння основних особливостей, необхідних для читання з аркуша: структурне сприйняття тексту, бачення типових аплікатурних формул, читання по «горизонталі» та «вертикалі», точність моторики, вміння виконати твір у цілісному вигляді у визначеному автором темпі та характері. Формування навичок гри в ансамблі.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Основні принципи й методи роботи над інструментальними творами.

Тема 8. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок. Будова музичного твору. Етапи роботи над музичними творами: початковий передбачає ознайомлення, складання загальної, ескізної уяви про зміст, характер, форму, фактуру, засоби музичної виразності; фрагментарний, засвоєння тексту, визначення виконавських та художніх завдань; етап цілісного виконання передбачає розкриття художнього образу засобами інструментального виконавства, гру твору цілком з наступним самоаналізом та висновками.

Тема 9. Робота над інструктивним матеріалом. Опанування прийомів гри технікою jeu perle, leggiero, martellato. Робота над технічним матеріалом: гами F, d, B, акорди, арпеджіо, вправи з використанням основних артикуляційних прийомів non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами. Вивчення принципів гри пальцевої техніки: jeu perle, leggiero, martellato. Робота над незалежністю пальців, артикуляційною точністю, раціональним використанням рухів, темпоритмом, свободою піаністичного апарату. Підбір вправ на зазначені види техніки, засвоєння інструментально-технічних навичок.

Тема 10. Поєднання технічних та художніх завдань в етюдах на різні види техніки. Опрацювання етюдів на різні види техніки: дрібна, що вміщує різні типи фігурацій (гамові послідовності, арпеджіо, репетиції, трелі), крупна (акорди, октави, тремоло, скачки), техніка подвійних нот. Робота над виконанням технічних завдань, швидкістю, незалежністю піаністичних рухів, метро-ритмічною, артикуляційною точністю, динамічною гнучкістю, що

забезпечує свободу виконання. Визначення характеру твору, динамічно-кульмінаційного плану, художніх завдань. Розвиток активного слухового контролю.

Тема 11. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів великої форми. Поетапне опрацювання творів крупної форми. Розбір тексту твору, виявлення і усунення технічних труднощів, засвоєння аплікатури, розшифровка прикрас, відпрацювання поліритмії, вибір технічних прийомів гри. Робота над фразуванням, тембральністю звуку, динамікою, педалізацією, цілісністю форми, показом образно-динамічних контрастів при виконанні сонат і варіацій. Розвиток масштабного музичного мислення, архітектонічного почуття форми.

Тема 12. Робота над художніми творами малої форми (п'єси кантиленного та віртуозного характеру). Робота над метро-ритмом, артикуляційною точністю, координацією піаністичних рухів, фразуванням, динамікою, агогікою, педалізацією у п'єсах віртуозного характеру. Відпрацювання технічно складних місць. Засвоєння навичок роботи над кантленою. Робота над мелодійною лінією, акомпанементом, рівністю туше, співучістю звуку, педалізацією, втіленням художнього образу твору.

Тема 13. Розвиток практичних навичок акомпанементу, ансамблевої гри. Формування навичок гри в ансамблі. Індивідуальна робота в ансамблевій партії над точним відтворенням авторського тексту. Спільна робота над узгодженням штрихів, динаміки, кульмінаційних моментів, якістю, інтонаційною виразністю, тембральністю звучання. Цілісне, художнє виконання. Розвиток навичок музично-аналітичного, художньо-образного мислення. Опанування специфіки гри акомпанементу.

Тема 14. Підготовка музиканта-інструменталіста до публічного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю. Завершальний етап підготовки сольної програми. Гра інструментальних творів у цілісному вигляді, виконання поставлених технічних та художніх завдань. Демонстрація набутих під час навчання художньо-виконавських навичок, естрадно-сценічної витримки.

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 3. Аналіз та застосування текстологічних і виконавських засобів виразності у інструментальних творах.

Тема 15. Аналіз текстологічних та виконавських засобів виразності програмових музичних творів. Вивчення текстологічних засобів композиторської музичної мови: жанр, форма, тональність, різновид фактури,

гармонічний план, метро-ритмічна основа, інтонаційна виразність мелодійної лінії. Вивчення виконавських засобів в залежності від стилю, жанру, фактури: артикуляційні прийоми, аплікатура, динаміка, виконавська організація часу (темп, агогіка), фразування як засіб виявлення музичного мислення, темброве забарвлення, педалізація. Аналіз текстологічних та виконавських засобів у програмових творах.

Тема 16. Розвиток художньо-інструментальних навичок опрацювання інструктивного матеріалу. Робота над технічним матеріалом: гама А, Е, fis, акорди, арпеджіо, вправи з використанням основних артикуляційних прийомів non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами. Відпрацювання художньо-технічних навичок в етюдах на різні види техніки. Робота над незалежністю пальців, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, фразуванням, артикуляційною точністю, динамікою, свободою піаністичного апарату.

Тема 17. Робота над поліфонією імітаційного та контрастного типу. Розвиток музично-аналітичних навичок поліфонічного аналізу. Визначення закономірностей руху голосів, мелодики, ритму, ладу, гармонії, засобів виразності поліфонічного твору. Засвоєння методів роботи над поліфонією: сольфеджування, гра кожного голосу окремо, гра голосів з педагогом на інструменті. Робота над точністю аплікатури, штрихів, артикуляцією, тембральною виразністю кожного голосу, звуковидобуванням. Активізація слухового контролю в роботі над багатоголоссям.

Тема 18. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями п'єс кантиленного та віртуозного характеру. Поетапне опрацювання творів малої форми. Розбір тексту твору, виявлення, подолання технічних труднощів, засвоєння аплікатури, поліритмії, вибір технічних прийомів гри. Робота над фразуванням, динамікою, рівністю туше, співучістю звука, агогікою, педалізацією, цілісним виконанням творів, художнім розкриттям образу.

Тема 19. Засвоєння практичних навичок роботи над акомпанементом. Детальна робота над опануванням партії акомпанементу у вокальних творах різних жанрів. Визначення художнього образу твору, ретельна самостійна робота над усіма виконавськими засобами виразності: прийомами туше, тембральним забарвленням звуків, динамічними відтінками, артикуляційними та агогічними прийомами.

Тема 20. Підготовка музиканта-інструменталіста до концертного виступу. Виховання музично-виконавської культури. Завершальний етап підготовки сольної програми. Гра інструментальних творів у цілісному

вигляді, виконання поставлених технічних та художніх завдань. Демонстрація набутих під час навчання художньо-виконавських навичок, естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.

МОДУЛЬ 4

Змістовий модуль 4. Розвиток технічних, музичних, інтерпретаторських навичок роботи як основ виконавської техніки.

Тема 21. Ескізне опрацювання технічного матеріалу. Засвоєння основних аплікатурних принципів та технічних формул у гамах Es, H, c. Робота над незалежністю пальців, раціональним використанням рухів, досягнення звукової рівності. Гра акордів, арпеджіо, вправ з використанням основних артикуляційних прийомів non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.

Тема 22. Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки. Робота над метро-ритмічною та звуковою нерівністю, невправністю при зміні фактури, позиційною технікою, недограванням та недослуховуванням звуків наприкінці тематичних побудов. Продовження роботи над незалежністю пальців, раціональним використанням рухів, темпоритмом, фразуванням, артикуляційною точністю, динамікою, туше, педалізацією, свободою піаністичного апарату.

Тема 23. Стильові та жанрові особливості творів крупної форми. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями. Поетапне опрацювання творів крупної форми. Розбір тексту твору, виявлення і усунення технічних труднощів, засвоєння аплікатури, розшифровка прикрас, відпрацювання поліритмії, вибір технічних прийомів гри. Робота над фразуванням, тембральністю звуку, динамікою, педалізацією, цілісністю форми, показом образно-динамічних контрастів при виконанні сонат і варіацій. Розвиток архітектонічного почуття форми.

Тема 24. Робота над творами малої форми, п'єсами кантиленного та віртуозного характеру. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів. Робота над засвоєнням основних технічних формул, аплікатурою, фразуванням, звуковидобуванням, тембральністю звуку, координацією піаністичних рухів, свободою виконавського апарату. Комплекс піаністичних засобів виразності (динаміка, штрихи, артикуляція, туше, педаль) у передачі контрастних образів фортепіанних творів.

Тема 25. Засвоєння навичок самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів. Поетапне опрацювання програмових творів. Робота над музикознавчим контекстом, розбір музичного твору, опрацювання складних технічних епізодів. Робота над

фактурою (виокремлення та удосконалення мелодійної лінії в різних прошарках фактури), штрихами, динамікою, фразуванням, туше, педалізацією, агогікою, втіленням художнього образу твору. Вивчення творів напам'ять. Цілісне, художнє виконання. Розвиток навичок музично-аналітичного, художньо-образного мислення.

Тема 26. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Індивідуальна робота над точним відтворенням авторського тексту аплікатурою, артикуляцією, фразуванням, звуковидобуванням, динамікою, педалізацією у власній ансамблевій партії. Спільна ансамблева робота над визначенням темпу, динамічного плану, інтонаційною виразністю звучання, над єдиним баченням художньої інтерпретації твору.

Тема 27. Підготовка до концертного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури. Завершальний етап підготовки сольної програми. Художнє виконання програмових творів у цілісному вигляді. Демонстрація набутих під час навчання інструментально-технічних навичок, естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.

МОДУЛЬ 5

Змістовий модуль 5. Особливості стильової інтерпретації інструментального репертуару.

Тема 28. Відпрацювання художньо-технічних навичок в етюдах. Робота над якісним технічним виконанням. Робота над швидкістю і незалежністю піаністичних рухів, метро-ритмічною, артикуляційною точністю, засвоєнням технічних, аплікатурних формул, динамічною гнучкістю, що забезпечує свободу виконання, технічність та барвистість звучання. Продовження роботи над метро-ритмічною, технічною, художньою цілісністю виконання інструктивних програмових творів.

Тема 29. Практичне опрацювання прийомів та методів роботи над поліфонічними творами. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми. Структурно-тематичний, стилістичний, художньо-виконавський аналіз. Закріплення навичок поетапної, ретельної роботи над поліфонічними творами. Робота над архітектонікою, метро-ритмічною єдністю, фактурою, фразуванням, туше, динамікою, агогікою, педалізацією у залежності від стильової та жанрової приналежності творів. Формування архітектонічного почуття форми, художньо-образного мислення.

Тема 30. Розвиток інструментально-технічних, інтерпретаторських навичок роботи над творами кантиленного та віртуозного характеру. Структурно-тематичний, художньо-виконавський аналіз творів, визначення технічних та художніх завдань для розкриття художнього образу творів. Робота над фразуванням, звуковидобуванням, тембральністю, динамікою, фактурною специфікою, агогікою, педалізацією у залежності від стильової та жанрової приналежності творів. Розвиток образно-слухових уявлень у роботі над п'єсами різних жанрів.

Тема 31. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних навичок акомпанементу. Індивідуальна робота над точним відтворенням авторського тексту аплікатурою, артикуляцією, фразуванням, звуковидобуванням, динамікою, педалізацією у власній ансамблевій партії. Спільна ансамблева робота над визначенням темпу, динамічного плану, інтонаційною виразністю звучання, над єдиним баченням художньої інтерпретації твору. Засвоєння практичних навичок роботи над акомпанементом.

Тема 32. Розвиток навичок читання нот з аркуша. Засвоєння основних особливостей, необхідних для читання з аркуша: структурне сприйняття тексту, бачення типових аплікатурних, технічних формул, читання по «горизонталі», «вертикалі», точність моторики, вміння виконати твір у цілісному вигляді у визначеному автором темпі та характері.

Тема 33. Підготовка до публічного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури. Завершальний етап підготовки сольної програми. Художнє виконання програмових творів у цілісному вигляді. Демонстрація набутих під час навчання художньо-виконавських навичок, естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.

МОДУЛЬ 6

Змістовий модуль 6. Удосконалення умінь та навичок практичного опрацювання музичних творів, створення виконавської інтерпретації.

Тема 34. Розвиток музично-аналітичних навичок аналізу художньо-змістовної сутності програмових музичних творів. Аналіз стилю, жанру, драматургічних, композиційних особливостей, будови форми, художнього змісту, виконавських прийомів для втілення художньої інтерпретації музичних творів.

Тема 35. Удосконалення художньо-інструментальних умінь та навичок роботи над технічним репертуаром. Опрацювання етюдів на різні

види техніки: гам, арпеджіо, акордів, подвійних нот (терції, сексти), репетиційних та акордових технічних різновидів як основи виконавської майстерності музиканта-виконавця. Робота над незалежністю пальців, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, фразуванням, артикуляційною точністю, динамікою, свободою піаністичного апарату.

Тема 36. Практичне опрацювання прийомів та методів роботи над творами великої форми. Розкриття стильових особливостей художньої інтерпретації. Структурно-тематичний, художньо-виконавський аналіз творів, визначення технічних та художніх завдань. Засвоєння аплікатури, штрихів, відпрацювання технічно складних місць, поліритмії, розшифровка прикрас, вибір технічних прийомів гри. Робота над тембральністю голосів, інтонаційною виразністю, звуковидобуванням, динамічним планом, єдністю форми та художнього змісту.

Тема 37. Удосконалення інструментально-технічних, художньо-стильових інтерпретаторських навичок роботи над п'єсами малої форми. Практичне опрацювання прийомів та методів роботи над різнохарактерними творами малої форми. Розкриття їх стильових, жанрових, драматургічних особливостей, розвиток активного слухового контролю. Удосконалення умінь та навичок втілення виконавської інтерпретації, робота над фразуванням, динамікою, туше, агогікою, педалізацією.

Тема 38. Удосконалення навичок самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів. Поетапне опрацювання програмових творів. Робота над музикознавчим контекстом, розбір музичного твору, опрацювання складних технічних епізодів. Робота над фактурою, штрихами, художнім фразуванням, динамікою, туше, педалізацією, агогікою, втіленням художнього образу твору. Вивчення програмових творів напам'ять, цілісне, художнє виконання. Розвиток художньо-образного мислення.

Тема 39. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Індивідуальна робота над точним відтворенням авторського тексту: аплікатурою, артикуляцією, фразуванням, звуковидобуванням, динамікою, педалізацією у власній ансамблевій партії. Спільна ансамблева робота над метро-ритмом, динамічним планом, кульмінаціями, інтонаційною виразністю звучання, звуковим балансом, художньою інтерпретацією твору

МОДУЛЬ 7

Змістовий модуль 7. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів.

Тема 40. Удосконалення навичок структурно-тематичного, художньо-виконавського аналізу програмових музичних творів. Розвиток архітектонічного, художньо-образного мислення. Практичне опрацювання композиційних, драматургічних, художньо-виконавських компонентів творів великої форми, кантиленного та віртуозного характеру.

Тема 41. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації. Самоаналіз та самооцінка. Сильові особливості виконавського втілення художніх засобів виразності у програмових творах. Самоаналіз, надання емоційно-образної та раціонально-логічної оцінки власному виконанню, визначення позитивних моментів та виконавських труднощів, які треба доопрацювати.

Тема 42. Удосконалення навичок роботи над композиційними, драматургічними, художньо-виконавськими компонентами творів великої форми, п'єс кантиленного, віртуозного характеру. Удосконалення інструментально-технічних, інтерпретаторських навичок роботи над програмовими творами. Розкриття їх стильових, драматургічних особливостей, розвиток активного слухового контролю. Удосконалення умінь та навичок втілення виконавської інтерпретації, робота над фразуванням, динамікою, туше, агогікою, педалізацією.

Тема 43. Удосконалення навичок ансамблевої роботи над музичним твором. Спільна ансамблева робота над штрихами, ритмічними акцентами, динамікою, якістю звуку, інтонаційною виразністю звучання, звуковим балансом, художньою інтерпретацією твору.

Тема 44. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів. Удосконалення композиційних, драматургічних, художньо-виконавських компонентів творів великої форми, кантиленного та віртуозного характеру. Удосконалення умінь та навичок музично-виконавської культури.

Тема 45. Підготовка до іспиту. Реалізація власної концепції інтерпретації. Завершальний етап підготовки сольної програми. Психологічне налаштування, творчий емоційний настрій, зовнішній вигляд музиканта-виконавця. Художнє виконання програмових творів у цілісному вигляді. Демонстрація естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	В тому числі			В тому числі		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Основи виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Робота над піаністичним апаратом.						
Тема 1. Формування навичок роботи над технічним репертуаром. Засвоєння основних аплікатурних принципів виконання гам С, а, G, е.	7	6	1	8	2	6
Тема 2. Класифікація видів фортепіанної техніки. Формування основних рушійно-технічних навичок роботи над етюдами.	8	6	2	6	1	5
Тема 3. Засоби музичної виразності в інструментальних творах.	7	4	3	4	1	3
Тема 4. Звуковидобування. Технічні прийоми роботи над звуком.	8	6	2	7	2	5
Тема 5. Різновиди поліфонічної форми. Робота над поліфонією.	7	4	3	7	2	5
Тема 6. Формування основних навичок роботи над кантиленними творами. Прийоми опанування штриха legato.	3	2	1	4	1	3
Тема 7. Формування навичок читання з аркуша, ансамблевої гри.	5	4	1	5	1	4
Разом за змістовим модулем 1.	45	32	13	41	10	31
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Основні принципи й методи роботи над інструментальними творами.						
Тема 8. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок.	13	10	3	4	1	4

Тема 9. Робота над інструктивним матеріалом. Опанування прийомів гри технікою jeu perle, leggero, martellato.	11	8	3	6	1	5
Тема 10. Поєднання технічних та художніх завдань в етюдах на різні види техніки.	8	6	3	7	1	6
Тема 11. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів великої форми. Розвиток архітектонічного мислення.	7	4	3	12	3	9
Тема 12. Робота над художніми творами малої форми (п'єси кантиленного та віртуозного характеру)	11	8	2	9	2	7
Тема 13. Розвиток практичних навичок акомпанементу, ансамблевої гри.	5	4	1	7	1	6
Тема 14. Підготовка до концертного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.	2	1	1	2	1	1
Разом за змістовим модулем 2.	58	42	16	49	10	39
Модуль 3						
Змістовий модуль 3. Аналіз та застосування текстологічних і виконавських засобів виразності у інструментальних творах						
Тема 15. Аналіз текстологічних та виконавських засобів виразності програмових творів.	3	2	1	6	1	2
Тема 16. Розвиток художньо-інструментальних навичок опрацювання інструктивного матеріалу.	7	4	3	5	2	7
Тема 17. Робота над поліфонією імітаційного та контрастного типу. Розвиток музично-аналітичних навичок поліфонічного аналізу.	14	10	4	11	3	8
Тема 18. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями різнохарактерних п'єс	11	8	3	9	2	7
Тема 19. Засвоєння практичних навичок роботи над	5	4	1	5	1	4

акомпанементом.						
Тема 20. Підготовка музиканта-інструменталіста до публічного виступу. Виховання музично-виконавської культури.	5	4	1	4	1	3
Разом за змістовим модулем 3	45	32	13	41	10	31

Модуль 4

Змістовий модуль 4. Розвиток технічних, музичних, інтерпретаторських навичок роботи як основи виконавської техніки.

Тема 21. Ескізне опрацювання технічного матеріалу.	9	6	3	6	1	5
Тема 22. Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки.	8	6	2	7	2	6
Тема 23. Стильові та жанрові особливості творів великої форми. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями.	11	8	3	8	3	8
Тема 24. Робота над творами малої форми, п'єсами кантиленного та віртуозного характеру .	9	7	2	6	1	8
Тема 25. Засвоєння навичок самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів.	11	8	3	8	2	8
Тема 26. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи.	2	1	1			
Тема 27. Підготовка до концертного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури.	8	6	2	5	1	4
Разом за змістовим модулем 4.	58	42	16	49	10	39

Модуль 5

Змістовий модуль 5. Особливості стильової інтерпретації інструментального репертуару.

Тема 28. Відпрацювання художньо-технічних навичок в етюдах. Робота над якісним технічним виконанням.	5	3	2	7	1	6
Тема 29. Практичне опрацювання	9	5	4	10	2	8

прийомів та методів роботи над поліфонічними творами. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми.						
Тема 30. Розвиток інструментально-технічних, інтерпретаторських навичок роботи над творами кантиленного та віртуозного характеру.	5	3	2	7	1	6
Тема 31. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних навичок акомпанементу.	4	2	2	5	1	4
Тема 32. Розвиток навичок читання нот з аркуша.	2	1	1	4	1	3
Тема 33. Підготовка до концертного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури.	4	2	2	5	1	4
Разом за змістовим модулем 5.	29	16	13	38	7	31

Модуль 6

Змістовий модуль 6. Удосконалення умінь та навичок практичного опрацювання музичних творів, створення виконавської інтерпретації.

Тема 34. Розвиток музично-аналітичних навичок аналізу художньо-змістовної сутності програмових музичних творів.	3	2	1	1,5	0,5	1
Тема 35. Удосконалення художньо-інструментальних умінь та навичок роботи над технічним репертуаром.	7	4	3	9	2	7
Тема 36. Практичне опрацювання прийомів та методів роботи над творами великої форми (сонати, варіації, концерти). Розкриття стильових особливостей художньої інтерпретації.	9	5	4	11	2	9
Тема 37. Удосконалення інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок роботи над творами малої форми.	7	4	3	9	1	8

Тема 38. Удосконалення навичок самостійного опрацювання різножанрових творів.	7	4	3	10	1	9
Тема 39. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток умінь та навичок акомпанементу.	4	2	2	6,5	0,5	5
Разом за змістовим модулем 6.	37	21	16	46	7	39
Модуль 7						
Змістовий модуль 7. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів						
Тема 40. Удосконалення навичок структурно-тематичного, художньо-виконавського аналізу програмових музичних творів.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 41. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації. Самоаналіз та самооцінка.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 42. Удосконалення навичок роботи над драматургічними, художньо-виконавськими компонентами творів крупної форми, п'єс кантиленного, віртуозного характеру.	14	8	6	12	2	10
Тема 43. Удосконалення навичок ансамблевої роботи над музичним твором.	3	2	1	7	1	6
Тема 44. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	4	2	2	11	1	10
Тема 45. Підготовка до іспиту. Реалізація власної концепції інтерпретації. Демонстрація естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури.	4	2	2	3	1	2
Разом за змістовим модулем 7.	28	16	12	36	6	30
Усього годин	300	201	99	300	60	240

6.3 Самостійна робота

Самостійна робота студента є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який скеровує її у залежності від програмних завдань та індивідуальних особливостей музичного та інструментального розвитку студента. У процесі навчання студенти опановують знання та навички самостійної роботи над інструментальним репертуаром, поступово працюють над удосконаленням інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок. У зв'язку з цим, пріоритетними завданнями самостійного блоку є робота над різнохарактерними програмними творами, створенням виконавської інтерпретації, засвоєнням музичної термінології. Значна увага приділяється слуханню аудіо- та відео записів видатних музикантів, що сприяє вихованню художнього смаку та відіграє вагомую роль у формуванні універсальної творчої особистості студента.

6.4 Самостійна робота (денна форма)

Модуль (змістовий модуль)	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Основи виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті.	Тема 1. Формування навичок роботи над технічним репертуаром. Опрацювання гам С, а, G, e, вправ на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.	1
	Тема 2. Класифікація видів фортепіанної техніки. Опрацювання етюдів на різні види техніки.	2
	Тема 3. Засоби музичної виразності в інструментальних творах. Визначення їх ролі засобів музичної виразності для розкриття художнього образу музичного твору.	3
	Тема 4. Основні принципи звуковидобування. Технічні прийоми роботи над звуком.	2
	Тема 5. Вивчення особливостей різновидів поліфонічної форми. Засвоєння принципів й методів роботи над поліфонічною фактурою.	3
	Тема 6. Специфіка роботи над кантиленними п'єсами. Опанування прийомів звуковидобування співучого legato.	1
	Тема 7. Засвоєння навичок читання нот з аркуша, ансамблевої гри. Розвиток музичної пам'яті.	1

	Усього за модулем 1	13
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Основні прийоми й методи роботи над інструментальними творами.	Тема 8. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок, художньо-образного мислення, архітектонічного почуття форми.	3
	Тема 9. Опрацювання гам F, d, B, вправ на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами. Засвоєння основних принципів гри технікою jeu perle, leggero, martellato. Розвиток інструментально-технічних навичок.	3
	Тема 10. Опрацювання етюдів на різні види техніки з поєднанням технічних та художніх завдань.	3
	Тема 11. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів великої форми. Розвиток музично-аналітичних навичок.	3
	Тема 12. Засвоєння навичок практичного опрацювання п'єс кантиленного та віртуозного характеру.	2
	Тема 13. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних навичок акомпанементу.	1
	Тема 14. Підготовка до публічного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.	1
	Усього за модулем 2	16
Модуль 3 Змістовий модуль 3. Аналіз та застосування текстологічних та виконавських засобів виразності у інструментальних творах.	Тема 15. Змістовний аналіз текстологічних та виконавських засобів виразності програмових творів.	1
	Тема 16. Робота над технічним матеріалом: гами A, E, fis, акорди, арпеджіо, вправи на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.	3
	Тема 17. Робота над поліфонією імітаційного та контрастного типу. Розвиток музично-аналітичних навичок поліфонічного аналізу.	4

	Тема 18. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів малої форми.	3
	Тема 19. Засвоєння практичних навичок роботи над акомпанементом, різними типами фактури.	1
	Тема 20. Підготовка до публічного виступу.	1
	Усього за модулем 3	13
Модуль 4 Змістовий модуль 4. Розвиток технічних, музичних, інтерпретаторських навичок роботи як основ виконавської техніки.	Тема 21. Робота над технічним матеріалом: гами Es, H, c, акорди, арпеджіо, вправи на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.	3
	Тема 22. Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки.	2
	Тема 23. Засвоєння прийомів та методів роботи над творами великої форми. Активізація слухового контролю. Розвиток архітектонічного мислення.	3
	Тема 24. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів малої форми. Робота над комплексом піаністичних засобів виразності у передачі контрастних образів фортепіанних п'єс.	2
	Тема 25. Засвоєння навичок самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів.	3
	Тема 26. Засвоєння специфіки ансамблевої гри. Виконання поставлених художніх та технічних завдань.	1
	Тема 27. Підготовка до публічного виступу. Засвоєння навичок естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.	2
	Усього за модулем 4	16
Модуль 5 Змістовний модуль 5. Особливості стильової інтерпретації інструментального репертуару.	Тема 28. Відпрацювання художньо-технічних навичок в етюдах. Робота над якісним технічним виконанням.	2
	Тема 29. Практичне опрацювання прийомів та методів роботи над поліфонічними творами. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми.	4

	Тема 30. Структурно-тематичний, художньо-виконавський аналіз творів малої форми, визначення технічних та художніх завдань. Роботи над творами кантиленного та віртуозного характеру.	2
	Тема 31. Робота над ансамблевою партією з виконанням поставлених художніх та технічних завдань. Засвоєння практичних навичок акомпанементу.	2
	Тема 32. Засвоєння техніки читання нот з аркуша.	1
	Тема 33. Підготовка до публічного виступу. Засвоєння навичок естрадно-сценічної витримки, самоаналізу, самоконтролю.	2
	Усього за модулем 5	13
Модуль 6 Змістовий модуль 6. Удосконалення умінь та навичок практичного опрацювання репертуару, створення виконавської інтерпретації.	Тема 34. Аналіз стилю, жанру, драматургічних та композиційних особливостей, форми та художнього змісту, виконавських прийомів для втілення інтерпретації програмових музичних творів.	1
	Тема 35. Опрацювання етюдів на різні види техніки, гам, арпеджіо, акордів, подвійних нот (терції, сексти), репетиційних та акордових технічних різновидів як основи виконавської майстерності музиканта-виконавця.	3
	Тема 36. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз поліфонічних творів, визначення технічних та художніх завдань. Практичне опрацювання поліфонічних творів.	4
	Тема 37. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз п'єс кантиленного та віртуозного характеру, визначення технічних та художніх завдань. Практичне опрацювання різнохарактерних творів малої форми.	3
	Тема 38. Удосконалення навичок самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів. Розвиток навичок музично-аналітичного, художньо-образного мислення.	3
	Тема 39. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних умінь та навичок акомпанементу.	2
	Усього за модулем 6	16
Модуль 7 Змістовий модуль 7. Виконавська інтерпретація	Тема 40. Удосконалення навичок структурно-тематичного, художньо-виконавського аналізу програмових музичних творів.	0,5
	Тема 41. Самоаналіз, надання емоційно-образної та	0,5

програмових музичних творів.	раціонально-логічної оцінки власному виконанню, визначення позитивних моментів та виконавських труднощів, які треба доопрацювати.	
	Тема 42. Удосконалення композиційних, драматургічних, художньо-виконавських компонентів програмових творів.	6
	Тема 43. Удосконалення навичок ансамблевої роботи над музичним твором.	1
	Тема 44. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	2
	Тема 45. Підготовка до іспиту. Реалізація власної концепції інтерпретації.	2
	Усього за модулем 7	12
	Разом	99

Самостійна робота (заочна форма)

Модуль (змістовий модуль)	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Основи виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті.	Тема 1. Формування навичок роботи над технічним репертуаром. Опрацювання гам C, a, G, e, акордів, вправ на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.	6
	Тема 2. Аналіз видів фортепіанної техніки. Опрацювання етюдів на різні види техніки.	5
	Тема 3. Засоби музичної виразності в інструментальних творах. Визначення їх ролі для розкриття художнього образу музичного твору.	3
	Тема 4. Основні принципи звуковидобування. Технічні прийоми роботи над звуком.	5
	Тема 5. Вивчення особливостей різновидів поліфонічної форми. Засвоєння принципів й методи роботи над поліфонічними творами.	5
	Тема 6. Вивчення специфіки роботи над кантіленними п'єсами. Опанування прийомів звуковидобування співучого legato.	3
	Тема 7. Засвоєння навичок читання нот з аркуша, гри в ансамблі. Розвиток музичної пам'яті.	4
	Усього за модулем 1	31

Модуль 2 Змістовий модуль 2. Основні принципи й методи роботи над інструментальними творами.	Тема 8. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок.	4
	Тема 9. Опрацювання гам F, d, B, вправ на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами. Інструментально-технічний розвиток. Засвоєння основних принципів гри технікою jeu perle, leggiero, martellato.	5
	Тема 10. Опрацювання етюдів на різні види техніки з поєднанням технічних та художніх завдань.	6
	Тема 11. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів великої форми. Розвиток музично-аналітичних навичок.	9
	Тема 12. Засвоєння навичок практичного опрацювання п'єс кантиленного та віртуозного характеру.	7
	Тема 13. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних навичок акомпанементу.	6
	Тема 14. Підготовка до публічного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.	1
	Усього за модулем 2	39
Модуль 3 Змістовий модуль 3. Аналіз та застосування текстологічних та виконавських засобів виразності у інструментальних творах.	Тема 15. Змістовний аналіз текстологічних та виконавських засобів виразності програмових творів.	2
	Тема 16. Робота над технічним матеріалом: гами A, E, fis, акорди, арпеджіо, вправи на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.	7
	Тема 17. Робота над поліфонією імітаційного та контрастного типу. Розвиток музично-аналітичних навичок поліфонічного аналізу.	8
	Тема 18. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями п'єс кантиленного та віртуозного характеру.	7
	Тема 19. Робота над точним відтворенням	4

	авторського тексту у партії акомпанементу.	
	Тема 20. Підготовка до публічного виступу. Гра програми у цілісному вигляді, з виконанням поставлених технічних та художніх завдань.	3
	Усього за модулем 3	31
Модуль 4 Змістовий модуль 4. Розвиток технічних, музичних, інтерпретаторських навичок роботи як основ виконавської техніки.	Тема 21. Робота над технічним матеріалом: гами Es, H, c, акорди, арпеджіо, вправи на non legato, legato, staccato з різними динамічними та ритмічними нюансами.	5
	Тема 22. Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки.	6
	Тема 23. Засвоєння прийомів та методів роботи над творами великої форми. Активізація слухового контролю. Розвиток архітектонічного мислення.	8
	Тема 24. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів малої форми. Робота над комплекс піаністичних засобів виразності у передачі контрастних образів фортепіанних п'єс.	8
	Тема 25. Засвоєння навичок самостійного опрацювання програмових інструментальних різножанрових творів.	8
	Тема 26. Засвоєння специфіки ансамблевої гри. Виконання поставлених художніх та технічних завдань.	
	Тема 27. Підготовка до концертного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.	4
	Усього за модулем 4	39
Модуль 5 Змістовий модуль 5. Особливості стильової інтерпретації інструментального репертуару.	Тема 28. Стильовий, структурно-тематичний, художньо-виконавський аналіз. Опрацювання творів крупної форми (сонати, варіації, концерти). Розвиток навичок архітектонічного почуття форми.	6
	Тема 29. Структурно-тематичний, художньо-виконавський аналіз творів малої форми, визначення технічних та художніх завдань. Роботи над творами кантиленного та віртуозного характеру.	8
	Тема 30. Відпрацювання художньо-технічних навичок в етюдах. Робота над якісним технічним	6

	виконанням.	
	Тема 31. Робота над ансамблевою партією з виконанням поставлених художніх та технічних завдань. Засвоєння практичних навичок акомпанементу.	4
	Тема 32. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних навичок акомпанементу.	3
	Тема 33. Підготовка до публічного виступу. Засвоєння навичок естрадно-сценічної витримки, самоаналізу, самоконтролю.	4
	Усього за модулем 5	31
Модуль 6 Змістовий модуль 6. Удосконалення умінь та навичок практичного опрацювання репертуару, створення виконавської інтерпретації.	Тема 34. Удосконалення навичок самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів. Розвиток навичок музично-аналітичного, художньо-образного мислення.	1
	Тема 35. Відпрацювання художньо-технічних навичок в етюдах на різні види техніки, репетиційних та акордових технічних різновидах.	7
	Тема 36. Аналіз стилю, жанру, драматургічних та композиційних особливостей, форми та художнього змісту, виконавських прийомів для втілення художньої інтерпретації програмових музичних творів.	9
	Тема 37. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів, визначення технічних та художніх завдань. Практичне опрацювання поліфонічних творів.	8
	Тема 38. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів, визначення технічних та художніх завдань. Практичне опрацювання різнохарактерних творів малої форми.	9
	Тема 39. Засвоєння специфіки ансамблевої роботи. Розвиток практичних умінь та навичок акомпанементу.	5
	Усього за модулем 6	39
Модуль 7 Змістовий модуль 7. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів.	Тема 40. Удосконалення навичок структурно-тематичного, художньо-виконавського аналізу програмових музичних творів.	1
	Тема 41. Удосконалення драматургічних, художньо-виконавських компонентів програмових творів.	1
	Тема 42. Самоаналіз, надання емоційно-образної та раціонально-логічної оцінки власному виконанню, визначення позитивних моментів та виконавських	10

	труднощів, які треба доопрацювати.	
	Тема 43. Удосконалення навичок ансамблевої роботи над музичним твором.	6
	Тема 44. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	10
	Тема 45. Підготовка до іспиту. Реалізація власної концепції інтерпретації.	2
	Усього за модулем 7	30
	Разом	240

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Аудиторії для проведення навчальних занять з музичними інструментами (фортепіано, рояль), бібліотека, нотний фонд, читальний зал, спеціально облаштовані приміщення для проведення концертних заходів. Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання мережі Internet, аудіо- та відеозаписи концертних виступів видатних виконавців, LMS Moodle – інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

8.1 Методи навчання

1. За джерелом знань: ілюстративно-словесний (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією виконавських прийомів);

– наочні (показ викладачем інструментально-виконавських методів і прийомів).

2. За ступенем активності студентів: репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами інструментально-виконавської діяльності);

– креативний, творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів).

3. За логікою передачі і сприйняттям навчальної інформації:

– дедуктивний;

– інтеграційний (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін).

4. За визначенням конкретної діяльності викладача та учня:

– пояснювально-ілюстративний;

– репродуктивний (відтворення студентами інструментально-виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);

– педагогічний аналіз (формування у студентів навичок самоаналізу).

8.2 Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота студента є важливою складовою системи підготовки у вищому навчальному закладі і сприяє ефективному засвоєнню та опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Загальне фортепіано» визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача по класу фортепіано у залежності від індивідуальних особливостей художньо-творчого розвитку студента. Студент поступово опановує вміння самостійно працювати над інструментальними творами, набуває та удосконалює художньо-виконавські уміння та навички.

Завдання самостійної роботи:

- Стильовий, структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз програмових творів (конспектування результатів аналізу);
- поетапна робота над інструментальними творами: визначення технічних та художньо-виконавських завдань, робота над метро-ритмічною цілісністю, фактурною специфікою, технічною досконалістю, фразуванням, інтонуванням, звуковидобуванням, динамікою, педалізацією, агогікою у відповідності до стильової та жанрової приналежності творів;
- створення виконавської інтерпретації музичних творів програмового репертуару;
- засвоєння теоретичного матеріалу індивідуальних занять, музичної термінології;
- ведення зошиту з дисципліни, виконання теоретичних завдань;
- підготовка до концертного виступу, удосконалення навичок естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури;
- слухання аудіо – та відео записів видатних музикантів-піаністів, що сприяє вихованню художнього смаку та відіграє вагомий роль у формуванні універсальної творчої особистості студента.

8.3 Методичні рекомендації щодо підбору творів програмного репертуару

Одна з важливих складових інструментальної підготовки бакалаврів з дисципліни «Загальне фортепіано» полягає у вірному доборі репертуару, який скеровується викладачем на розвиток інструментальних умінь та навичок, формування художнього смаку студентів.

Викладачу необхідно враховувати при доборі репертуару індивідуальні здібності студента: темперамент, музичні дані, загальний рівень музичної культури та фахової підготовки. Репертуар має відповідати фаховому рівню, сприяти інструментально-технічному, художньо-естетичному розвитку студента.

До рекомендованого репертуарного списку увійшли різностильові, різножанрові фортепіанні твори українських, європейських композиторів а також твори сучасних авторів. Запропонований репертуар надає можливість ефективно і системно виховувати естетичний смак, музично-виконавську культуру та розкривати творчий потенціал студентів.

Орієнтовні питання до іспиту (заліку):

1. Історичне значення будови клавішно-струнних інструментів: клавір, клавесин, клавикорд та їх роль у появі інструмента фортепіано.
2. Назвати основні жанри інструментальної музики. Навести приклади різножанрових творів.
3. Стисло охарактеризувати музичний слух та його види, музичну пам'ять, засоби її розвитку.
3. Назвати засоби музичної виразності в інструментальних творах. Визначити їх роль у розкритті художнього образу твору.
4. Основні види звуковидобування (туше) у фортепіанній техніці.
5. Охарактеризувати проблеми виконавського темпоритму та прийоми і засоби їх подолання.
6. Надати визначення поняттю «техніка» у фортепіанному мистецтві. Види фортепіанної техніки.
7. Стисло охарактеризувати основні технічні прийоми засвоєння акордів та арпеджіо.
8. Пояснити значення технічних вправ для формування виконавських навичок музиканта.
9. Роль педалізації у фортепіанному виконавстві. Види педалі.
10. Охарактеризувати основні етапи роботи над музичним твором.
12. Види поліфонії. Особливості поліфонічної фактури.
14. Прийоми та методи роботи над поліфонічними творами.
15. Будова сонатної форми, варіаційного циклу.
16. Робота над творами крупної форми різних стилів. Специфіка виконання.
17. Пояснити роль темпологічних та виконавських засобів виразності у створенні художньої інтерпретації п'єс малої форми (кантиленних та віртуозних).
18. Основні прийоми та методи розвитку техніки читання нот з аркуша.
19. Стисло охарактеризувати специфіку ансамблевої гри. Основні принципи ансамблевого виконавства.
20. Музикальність, емоційність, артистичність, виконавська воля, самоаналіз у виконавському процесі.

Орієнтовний список творів навчального репертуару

Поліфонічні твори

- Бах Й.С. Двоголосні інвенції (на вибір)
Бах Й.С. Триголосні інвенції (на вибір)
Бах Й.С. – Кабалевський Д. Маленькі прелюдії і фуги (на вибір)
Бах Й. С. Прелюдія і фуга (a-moll) ДТК, I т.
Бах Й. С. Фуга (G-dur)
Бах Й. С. Хоральна прелюдія №1 (a-moll)
Бах Й. С. Хоральна прелюдія №2 (g-moll)
Глінка М. Фуги (a-moll), (C-dur)
Лядов А. Канон (f-moll)
Лядов А. Фуга (d-moll), тв. 41
Мясковський М. Фуга у старовинному стилі (c-moll), тв. 43
Мясковський М. Двоголосна фуга (g-moll), тв. 78.
Фрескобальді Ф. Фуги (a-moll), (d-moll)
Щуровський Ю. Прелюдія та фуга (h-moll)
Юцевич Є. Канонічна імітація (g-moll)
Юцевич Є. Фуги (g-moll), (c-moll), (e-moll)

Твори великої форми

- Бах Й.С. Соната (f-moll) I ч.
Бетховен Л. Сонатина (f-moll) I ч.
Бетховен Л. Соната № 5 (c-moll) I ч.
Бетховен Л. Соната №19 (f-moll) I ч.
Гайдн Й. Соната № 27 (G-dur) I ч.; II-III ч.
Гайдн Й. Соната № 32 (D-dur), I ч.; II-III ч.
Гайдн Й. Соната № 35 (G-dur), I ч.; II-III ч.
Гайдн Й. Концерт (G-dur) III ч.
Льїн Ю. Варіації на французьку тему (G-dur)
Моцарт В. Сонати (на вибір)
Моцарт В. Концерт (F-dur) I ч.
Мясковський М. Сонатина-баркарола (g-moll)
Раков М. Сонатина «Юнацька»
Сільванський М. Варіації (e-moll)
Скарлатті Д. Сонати (на вибір)
Степаненко М. Варіації на українську тему (g-moll)
Щуровський Ю. Варіації (a-moll)

Етюди

- Бертіні А. Етюд № 1–12, тв. 21
Бертіні А. Етюд № 1–24, тв. 47.
Беренс Г. Етюд № 10–14, тв. 61.
Дворжак А. Джазовий етюд № 2 (C-dur)
Кабалевський Д. Етюд № 13 (a-moll)
Конконе Дж. Етюди–співи, тв.14
Крамер І. Етюди № 1–8, 10, 13, 16.

Лев І. Октавні етюд №1, 2, 3, 4, тв. 231
Лешгорн А. Етюд № 13, 29, тв.38
Мошковський М. Етюд № 3, 8, 10, тв.18
Ревуцький Л. Етюд № 14, тв.19
Черні К. Етюд № 7–15, тв. 849.
Черні К. Етюд № 5–17, тв. 299.

П'єси

Брилін І. «Прелюдія»
Брилін І. «У нічній діброві»
Вілінський М. Прелюд (g-moll)
Гріг Е. «Поетичні картинки» (на вибір)
Гріг Е. «Серце поета»
Карпенко Л. «Прелюдія»
Карпенко Л. «Вальс»
Кос-Анатольський А. Прелюд (g-moll)
Колодуб Ж. Прелюдія (a-moll)
Купревич В. Прелюдія (g-moll)
Лисенко М. «Елегія» (fis-moll)
Ревуцький Л. Прелюдія (f-moll)
Степаненко О. Прелюдія (a-moll)
Степовий Я. Прелюдія (d-moll)
Рахманінов С. Етюд-картина № 5 (g-moll), тв. 33
Рахманінов С. «Елегія» (a-moll)
Фільц Б. «Давня казка»
Фільц Б. «Ліричний прелюд» (g-moll)
Шопен Ф. Прелюдія (f-moll)
Шамо І. «Веснянка»

Ансамблеві твори

Беляєв В. «Триптих»
Другальов Г. «Доле моя»
Глінка М. «Гуде вітер вельми в полі»
Гершвін Дж. «Колискова»
Грегорі Дж. «В душу запав мені образ чудовий...»
Грегорі Дж. «Я надії голос чую»
Даргомижський О. Пісня Наталки з опери «Русалка»
Кос-Анатольський А. «Ой ти, дівчино»
Коліаніді О. «Східна мелодія»
Колодуб Л. «Дві українські мелодії»
Лисенко М. Аріозо Наталки з опери «Наталка Полтавка»
Смірнов В. «Вечірня розмова»
Смірнов В. «Королівський похід»
Стеценко К. «Літньої ночі»
Шеремет В. «Імпровізація»

Нотні збірки творів навчального репертуару

1. Барвінський В. Прелюдії для фортепіано. К. : Муз. Україна, 1964. 28 с.
2. Бах Й. С. Органніе хоральніе прелюдіи. Ляйпциг, б. г. Ч. I: (№ 1-5) / обр. для фп. Ф. Бузони. 18 с.
3. Бах Й. С. Хорошо темперированный клавир / ред. Б. Муджеллини. Краков: PWM, б. г. Ч. I. 120 с.
4. Бах Й. С. Хорошо темперированный клавир / ред. Ф. Кролл. Ляйпциг: C. F. Peters, б. г. Ч. II. 132 с.
5. Беркович І. Етюди для фортепіано. Тв.31. Київ : Держ. вид. обр. мис-ва та музичної літератури. 1961. 38 ст.
6. Бетховен Л. Сонати: для фортепіано. М.: Музыка, 1965. Т. II: №№ 16-32 / ред. А. Б. Гольденвейзера. 432 с.
7. Гайдн Й. Избранные сонаты: для фортепіано: (№№ 12-22). М.: Музыка, 1965. Вып. 2 / ред. Л. И. Ройзмана. 108 с.
8. Гами, тризвуки, арпеджіо / упор. І. М. Рябов. К. : Муз. Україна, 1977. 80 с.
9. Герасименко О. Осінні акварелі. Прелюдії для фортепіано. Львів, 2006. 12 с.
10. Карпенко Л. Сумський сувенір. Збірка музичних п'єс. Київ, 2003. 47 с.
11. Карпенко Л. 10 сонатин для фортепіано. К.: ДАКККіМ, 2007. 36 с.
12. Клементи М. Сонатини: для фортепіано. М.: Музыка, 1989. 80 с.
13. Лагодюк Н. Веселий джаз. К. : Мелосвіт, 2009. 15 с.
14. Лизогуб О. П'єси для фортепіано. К. : Муз. Україна, 1989. 48 с.
15. Моцарт В. А., Избранные сонаты: для фортепіано / ред. сост. А. Гольденвейзер. М., 1963.
16. Працюк Л. Фортепіанні твори (друга редакція). Нова Каховка: Прогрес, 2004. 38 с.
17. Ревуцький Л. Вибрані твори для фортепіано. К. : Муз. Україна, 1993. 27 с.
18. Соневицький І. Пори року: п'єси для фортепіано. Львів, 1999. 68 с.
19. Українська фортепіанна музика ХІХ століття / упор. Г.В.Курковський. К. : Муз. Україна, 1974. 71 с.
20. Чайковский П. Времена года. Соч. 37. М. : Музыка, 1977. 55 с.
21. Шопен Ф. Экозезы, соч. 72. М. : Музыка, 1980. 7 с.
22. Шуберт Ф. Музыкальные моменты, соч. 94. М. : Музыка, 1980. 15 с.
23. Шуман Р. Альбом для юношества: соч. 68: для фортепіано / ред. А. Гольденвейзер. М., 1963.
24. Хромушин О. Композиции на темы произведений Дж. Гершвина в четыре руки (фортепіано). Винница, 2002. 20 с.

Рекомендована література

Основна

1. Антонюк В. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект: наукове дослідження. Київ: Українська ідея, 1999. 24 с.
2. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития // Вопросы фортепианной педагогики. М. : Музыка, 1976. Вып. 4. С. 46–62.
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: ЛДМА, 2001. 244 с.
4. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением. 4-е изд., доп. М.: Музыка, 1981. 143 с.
5. Гончаренко Л. А. Методика викладання музичного інструмента (фортепіано). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2008. 68 с.
6. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Музыка, 1971. 96 с.
7. Григорьев В. Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. М.: МГК, 1989. 158 с.
8. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки. К. : Вища школа, 2007. 312 с.
9. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами // Питання фортепіанної педагогіки та виконавства. К.: Муз. Україна, 1981. С. 51–61.
10. Ільченко О. О. Питання сутності і структури музичного мислення // Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2003. Серія: Мистецтвознавство. Вип. 9. 150 с.
11. Кравченко Т. У класі фортепіано (нотатки педагога): зб. статей / ред. та упоряд. А. Й. Корженевський. Київ: Музична Україна, 1981. 115 с.
12. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. М.: Музыка, 1971. 144 с.
13. Либерман Е. Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988. 234 с.
14. Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера: навч. посібник (видання друге, перер., доп.). Львів: СПОЛОМ, 2007. 216 с.
15. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. М.: Музыка, 1987. 238 с.

16. Николаева А. И. Стилевой поход в обучении игре на фортепиано //Теория и методика обучения игре на фортепиано [под общ. ред. А. Г. Каузовой, А. И. Николаевой]. М.: ВЛАДОС, 2001. С. 200–362.
17. Опарик Л. М. Методичні аспекти фортепіанно-виконавського формотворення: Методичні рекомендації для студентів вищих музичних навчальних закладів. Івано-Франківськ: Лілея НВ, 2010. 39 с.
18. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства// Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171 – 180.
19. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. Луцьк: Волин. обл. друк., 2011. 269 с.
20. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. О.: Астропринт, 2014. 136 с.
21. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К.: Музична, Україна, 1977. 206 с.

Допоміжна

1. Алексеев А. Д. Творчество музыканта-исполнителя. М. : Музыка, 1991. 102 с.
2. Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс. М., 1971. 375 с.
3. Бочкарёв Л. Л. Психология музыкальной деятельности. М. : Ин-т психологии РАН, 1997. 351 с.
4. Голубев П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ : Музична Україна, 1983. 62 с.

12. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://uk.scorser.com> – пошук відбувається за прізвищами композиторів, інструментами, жанрами, виконавцями. В базі є ноти, партитури, акомпанементи, mp3 та midi.

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<http://classic.chubrik.ru> – класична музика mp3-файл. Пошук відбувається за прізвищами композиторів.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2020/2021 н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол № 1 від «28» серпня 2020 р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____